Pirkka-Petri Lebedeff

Talousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen
TaV@eduskunta.fi
[Katuosoite]
[Postinumero-osoite]

Lausuntopyyntönne 20.1.2023 U95/2022vp

Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta komission asetukseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkitykselliseen tukeen, de minimis-asetus, U 95/2022 vp

Komission ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio on antanut 15.11.2022 ehdotuksen de minimis- asetuksen muuttamisesta. Komission ehdotus perustuu muun muassa valtiontukisääntöjen toimivuustarkastukseen, jonka tarkoituksena on ollut arvioida voimassa olevien valtiontukisääntöjen vaikuttavuutta ja tehokkuutta ja säännöille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Toimivuustarkastuksen perusteella komissio on päättänyt ehdottaa muun muassa de minimis- asetuksen mukaisen enimmäismäärien korotusta ja keskusrekisterin perustamista. Komission ehdotuksen mukaan asetus tulisi voimaan 1.12.2024. Nykyisin voimassa oleva de minimis-asetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2023.

Komissio ehdottaa korotettavaksi jäsenvaltiossa yhdelle yritykselle kolmen verovuoden aikana myönnettävän vähämerkityksellisen tuen enimmäismäärää 275 000 euroon nykyisestä 200 000 eurosta. Yleisen enimmäismäärän noston lisäksi komissio ehdottaa muutettavaksi maanteiden tavarakuljetuksia suorittaville yrityksille myönnettävän tuen enimmäismäärää 137 500 euroon nykyisestä 100 000 eurosta. Komissio ehdottaa myös muutettavaksi takauksien ja lainojen tukielementtien laskentasääntöjä enimmäismäärän korotusta vastaavasti.

CC BY ND

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Komissio ehdottaa myös kansallisen tai EU:n tason keskusrekisterin perustamista tuen enimmäismäärän seurantaa varten. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioilta olisi edellytettävä myönnetyn tuen valvontaa sen varmistamiseksi, että asetuksen mukaisia enimmäismääriä ei ylitetä ja että tuen kasautumista koskevia sääntöjä noudatetaan. Tätä velvoitetta noudattaakseen jäsenvaltioiden olisi tarjottava täydelliset tiedot myönnetystä vähämerkityksellisestä tuesta unionin tai kansallisen tason rekisterissä ja tarkistettava, ettei mahdollinen uusi tuki johda asianomaisen enimmäismäärän ylittymiseen. Asetusluonnos jättää jäsenvaltioille harkintavallan sen suhteen, kumpi rekisteri otetaan käyttöön. Asetusluonnoksen mukaan ehdotettu keskusrekisteri on perustettava kuuden kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta, joka on ehdotuksen mukaan 1.1.2024.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston kanta komission ehdotukseen ilmenee eduskunnalle toimitetusta kirjelmästä. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta pääosin kannatettavana. Valtioneuvosto katsoo, että de minimis- tuen enimmäisrajan nosto 275 000 euroon on lähtökohtaisesti perusteltua inflaatiokehityksen johdosta. Valtioneuvosto suhtautuu kirjelmässä tarkemmin ilmenevistä syistä kriittisesti ehdotettua korkeampaan enimmäisrajan nostoon. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan EU:n valtiontukivalvontaan liittyviä menettelyjä ja hallintoa tulee yksinkertaistaa ensisijaisesti yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalan laajennuksella siten, että tuki kohdennetaan tarkkarajaisesti kasvua tukeviin aiheisiin kilpailua vähiten vääristävällä tavalla.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan tuen enimmäismääriä kansallisesti tai EU:n tason keskusrekisterin avulla. Keskusrekisterin perustaminen yksinkertaistaisi ja tehostaisi de minimis- tukien läpinäkyvyyttä, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia sekä tietoa tukien kohdentumisesta. Keskusrekisterin perustaminen lisäisi myös oikeusvarmuutta tuen myöntäjien ja tuensaajien osalta. Valtioneuvosto pitää komission ehdotuksen mukaista kuuden kuukauden siirtymäaikaa keskusrekisterin käyttöönottoon lyhyenä ja on todennut, että siirtymäajan tulisi olla riittävien täytäntöönpanotoimien takia vähintään 12 kuukautta.

Lausunto

Kuntaliitto kannattaa komission muutosehdotuksia.

Tuen enimmäismäärän korottaminen

Kuntaliitto kannattaa komission ehdotusta yhdelle yritykselle kolmen verovuoden aikana myönnettävän vähämerkityksellisen tuen enimmäismäärän korottamista 275 000 euroon nykyisestä 200 000 eurosta ja maanteiden tavarakuljetuksia suorittaville yrityksille myönnettävän tuen enimmäismäärän korottamista 137 500 euroon nykyisestä 100 000 eurosta sekä takauksien ja lainojen tukielementin laskentasääntöjen enimmäismäärän korotusta vastaavasti.

Ehdotetut korotukset mahdollistavat sen, että tukiviranomaiset voivat tarvittaessa laajemmin hyödyntää de minimis- tuen antamisen mahdollisuutta eri tilanteissa. Kunnat pitävät de minimis- tuen enimmäismäärän korottamista tärkeänä asetuksen laajan soveltamisalan ja tuen myöntämismenettelyn yksinkertaisuuden vuoksi. De minimis- tuen myöntämismenettelyn selkeyden ja yksinkertaisuuden vuoksi tuki voidaan myöntää yritykselle ilman, että siihen liittyisi merkittävää riskiä tuen valtiontukisäännösten vastaisuudesta. Tämä on tärkeää tukipäätöksen täytäntöönpanon ja tukiviranomaisen ja tuensaajan oikeusturvan kannalta.

Keskusrekisterin perustaminen

Kuntaliitto suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan tuen enimmäismääriä kansallisen tai EU:n tason keskusrekisterin avulla. Valtioneuvoston kirjelmässä on todettu että, keskusrekisterin perustaminen yksinkertaistaisi ja tehostaisi de minimis- tukien läpinäkyvyyttä, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia sekä tietoa tukien kohdentumisesta. Kyseiset vaikutuksien vuoksi Kuntaliitto pitää keskusrekisterin perustamista perusteltuna. Kuntaliitto kannattaa ensisijaisesti kansallisen keskusrekisterin perustamista, koska pitää todennäköisempänä, että kansallisesta keskusrekisteristä saadaan käyttäjien kannalta käyttökelpoisempi rekisteri kuin EU:n tason keskusrekisteristä.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Kuntaliitto yhtyy myös valtioneuvoston näkemykseen siitä, että komission ehdotus kuuden kuukauden siirtymäajasta keskusrekisterin käyttöönottoon on liian lyhyt ja että siirtymäajan tulisi olla riittävien täytäntöönpanotoimien vuoksi olla vähintään 12 kuukautta.

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
Lakiasiainjohtaja

Pirkka-Petri Lebedeff
Johtava lakimies

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi